

Saksdokument

Saksmappenr: 2010/1734
Saksbehandler: Helge Schjølberg
Arkivkode: Q65

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Utvalg for samfunn, næring, kultur og miljø	12.05.2010	
Kommunestyret	27.05.2010	

LOKALISERINGSALTERNATIVER FOR FORSVARETS NYE KAMPFLY

Vedlegg:

Brev fra Det Kongelige Forsvarsdepartementet av 19.03.2010.

Andre saksdokumenter:

(Ikke vedlagt)

Rapport – " Lokaliseringsalternativer for Forsvarets nye kampfly "

Ingress:

Høring av rapport – " Lokaliseringsalternativer for Forsvarets nye kampfly ".

Rådmannens tilråding:

1. Harstad kommunestyre anmoder om at innspillene på de personellmessige konsekvenser ved lokalisering av base for nye kampfly tas med i de videre prosesser i behandling av planen.
2. Ut i fra en totalvurdering av de forskjellige alternativene anbefaler Harstad kommunestyre Evenes som enbase eller en tobaseløsning med Ørland.

Saksopplysninger:

Bakgrunn:

Investeringen i nye kampfly som skal erstatte de 30 år gamle F-17, er blant de største investeringene Forsvaret noensinne har gjort.

Valget av F-35 Lightning II, også kjent som Joint Strike Fighter, fører også med seg store investeringer i det som skal være hovedbasen for kampflyene.

Kampen står mellom tre baser, Evenes, Bodø og Ørland, eller en løsning med en kombinasjon av to av basene.

I midten av mars ble Forsvarsdepartementets rapport om fordeler og ulemper samt kostnader ved de forskjellige alternativene lagt frem.

Rapporten konkluderer ikke med hvilken base eller hvilken kombinasjon av baser som er den gunstigste.

Departementet har satt en høringsfrist til 19. mai 2010 på rapporten.

Deretter vil Regjeringen utarbeide en proposisjon som vil foreligge i løpet av høsten.

Det som det vil bli lagt vekt på i den videre behandling vil være:

- a) De militærfaglige vurderingene av de forskjellige alternativene
- b) Kostnader ved utbygging og drift av basen/ene.
- c) Personellmessige konsekvenser ved lokalisering av base for nye kampfly.
- d) Støyforhold
- e) Samiske forhold
- f) Instrument og innflygningsløsninger.

Fakta om alternativene:

Det er skissert seks alternativer for plassering av kampflybasen.

I Forsvarsdepartementets rapport konkluderes det med at det er store forskjeller mellom alternativene, men enbaseløsningene er billigst både med tanke på investeringer og drift.

Tobaseløsningene er bedre egnet til å kunne håndtere økt aktivitet, mens støyproblemer ved økt aktivitet vil være utfordrene ved valg av enbaseløsningene.

Investeringer og vedlikehold:

Alternativ	Investeringer milliarder kr	Årlige kostnader millioner kr.
Evenes	7,4	1210
Bodø	8,4	1210
Ørland	5,7	1240 – 1310
Bodø – Ørland	9,9	1340
Bodø – Evenes	12,3	1350
Evenes – Ørland	9,1	1340

(Tall fra Forsvarsdepartementets rapport)

Forsvarsdepartementets vurdering:**Ørland:**

Godt egnet, men krever eget detasjement (liten enhet) i nord for å ivareta overvåkning i fredstid. Mest gunstig med hensyn til alliert virksomhet. Innebærer nedleggelse av Bodø hovedflyplass. Hensynet til verneområder og støy er de mest utfordrende sidene ved Ørland.

Bodø:

Egnet og kan ivareta overvåkning i fredstid. Har enkelte utfordringer når det gjelder antall flybevegelser på grunn av flyaktiviteten. Vurderes mest tilfredsstillende med hensyn til personell og kompetanse. Innebærer nedlegging eller betydelig reduksjon av aktiviteten på Ørland.

Evenes:

Egnet, men flyoperative begrensninger gjør at det er betydelige ulemper. Overvåkning i fredstid kan håndteres. Mest utfordrene med tanke på personell og kompetanse og det forventes betydelig kompetansetap. Krever ikke like store tiltak mot støy som andre alternativer.

Bodø – Ørland:

Vurderes som meget godt egnet for styrkeproduksjon og operasjoner. Basene utfyller hverandre og skaper en meget god løsning. Rullebanen på Ørland må utvides. Det må bygges ny rullebane i Bodø og betydelige støytiltak.

Evenes – Ørland:

Meget godt egnet for operasjoner og tilfredsstillende for styrkeproduksjon- Manglende systemer på Evenes gir begrensninger, men ikke i så stor grad som enbaseløsningen. Utfordringer knyttet til personell og kompetanse. Fører til nedleggelse av Bodø.

Bodø – Evenes:

Vurderes som mulig, men klart dårligst av tobaneløsningene. Har de samme ulemper med hensyn til styrkeproduksjon og utfyller hverandre lite. Egnet til gjennomføring av

operasjoner. Innebærer nedleggelse av Ørland, ny rullebane i Bodø og enkelte tiltak på Evenes.

Lokal/Regional behandling:

Sør-Troms Regionråd samt Ofoten Regionråd vil sammen koordinere innspillene og sende disse til departementet.

Til å lede dette arbeidet er nedsatt følgende arbeidsgrupper:

a) Referansegruppe:

- Ordfører Jardar Jensen, Evenes kommune
- Ordfører Helge Eriksen, Harstad kommune
- Ordfører Karen Margrethe Kuvaas, Narvik kommune
- Ordfører Svein Berg, Skånland kommune
- Ordfører Bjørnar Pettersen, Tjeldsund kommune / Ofoten Regionråd
- Fylkesrådsleder Pia Svensgaard, Troms Fylkeskommune
- Fylkesråd Kari – Anne Opsal, Troms Fylkeskommune
- Geir Jørgensen, Leder Harstadregionens næringsforening
- Åsrunn Lyngedal, Leder Narvik Næringsforening
- Trine - Lise Fosslund, Sekretariatsleder Sør-Troms Regionråd
- Eystein Markusson, Sekretariatsleder Ofoten Regionråd
- Steinar Sørensen, Rådmann Evenes kommune
- Helge Schjølberg, Næringsrådgiver Harstad kommune.

b) Styringsgruppe:

- Ordfører Jardar Jensen
- Ordfører Helge Eriksen
- Ordfører Karen Margrethe Kuvaas
- Ordfører Bjørnar Pettersen
- Sekretariatsleder Trine – Lise Fosslund
- Sekretariatsleder Eystein Markusson.

Styringsgruppen vil i sitt innspill fokusere på følgende:

- Instrument og innflygningsløsninger (Presisjonsinnflyging)
- Økonomi og investeringskostnader
- Støydata
- Rekruttering
- Samiske forhold.

Styringsgruppen har engasjert fagpersonell i sitt arbeid med høringsuttalelsen.

Innspill fra Harstad kommune:

I arbeidsfordelingen mellom aktørene skal kommunene Harstad og Narvik konsentrere sitt innspill på de personellmessige konsekvensene ved lokalisering av base for nye kampfly til Evenes, mens prosjektet ved referansegruppen og styringsgruppen ivaretar de øvrige momentene (Se overnevnte pkt)

Vurdering:

I Departementets vurderinger trekkes frem at ved å velge alternativet Evenes som enbase, eller ved en kombinasjonsløsning vil det være store utfordringer med hensyn til personell, kompetanse og rekruttering. Det vil derfor være nødvendig å motbevise dette samt gi en kortfattet oversikt hva som finnes i regionen.

I rapporten har en ikke lagt nok vekt på at Evenes ligger ved to byer. Ser en hele Hålogaland regionen under ett bør det i denne regionen 117 000 personer, mens Bodø/Salten regionen har 77 000 innbyggere.

Ved vurderingen av Ørland har en i rapporten inkludert Trondheim by med sine 168257 innbyggere for å få opp innbyggertallene i regionen. Dette har i rapporten styrket argumentasjonen for alternativet Ørlandet. Trondheim ligger 13,1 mil fra Ørland.

Dagpendling fra Evenes:

Det er korte avstander til kommunene rundt Evenes. Dette gjør det mulig med dagpendling fra Evenes til nærliggende områder:

Avstand fra Evenes til:

- Harstad 32 km
- Harstad sentrum 44 km
- Bjerkvik 42 km
- Narvik 75 km
- Narvik med ny bru 52 km
- Evenskjer 16 km
- Bogen 14 km

En folkerik region:

Regionen rundt Evenes er en folkerik region. Bosettingen i regionen fordeler seg slik:

- Ballangen 2616 bosatte
- Bjarkøy 482 "
- Evenes 1357 "
- Gratangen 1150 "
- Harstad 23257 "
- Ibestad 1408 "
- Kvæfjord 3049 "
- Lavangen 1012 "
- Narvik 18402 "
- Salangen 2211 "
- Skånland 2855 "
- Tjeldsund 1345 "
- Tysfjord 2007 "

Sør-Troms og Ofoten totalt 61151

(Kilde fra SSB 1.1.10)

Tilgjengelige tomtearealer:

Etter en gjennomgang har regionen store regulerte tomtearealer som langt overstiger de behov som forsvaret vil ha.

Barnehager:

Regionen har full barnehagedekning. I tillegg pågår store barnehageutbygginger. Blant annet i Harstad bygges en av landsdelens største barnehager.

Totalt er det i dag 73 barnehager på aksene Harstad – Narvik.

Grunnskoler:

På aksene Harstad – Narvik finnes i dag 31 grunnskoler med over 6000 elever. Nye skoler er under bygging, blant annet i Harstad.

Videregående skoler:

Tilbudet i videregående skoler i regionen er meget stort som oversikten viser:

- Ambulansefag Vg2
- Anleggsgartner
- Barne- og ungdomsarbeid Vg2
- Brønnteknikk Vg2
- Bygg- og anleggsteknikk Vg1
- Data og elektronikk Vg2
- Dataelektroniker Vg3
- Design og håndverk Vg1
- Elektrofag Vg1
- Elenergi Vg 2
- Formgivningsfag Vg 2
- Helse- og sosialfag Vg1
- Helsefagarbeider Vg2
- Hudpleier Vg3
- Idrettsanleggsgfag
- Idrettsfag

- IKT servicefag Vg2
- Industriteknologi Vg2
- Interiør og utstillingsdesign Vg2
- Interiør Vg3
- Kjøretøy Vg2
- Klima, energi og miljøteknikk
- Kokk og servitørfag Vg2
- Matfag Vg2
- Medier og kommunikasjon Vg1, Vg2 og Vg3.
- Musikk, dans og drama
- Naturbruk Vg1
- Påbygging generell studiekompetanse Reiseliv Vg2
- Restaurant- og matfag Vg1
- Salg, service og sikkerhet Vg2
- Service og samferdsel Vg1
- Studiespesialisering
- Studiespesialisering Vg2 og Vg3
- Studiespesialisering med formgivning
- Teknikk og industriell produksjon Vg1
- Transport og logistikk Vg2

Utdanningstilbud – bachelor:

De to høyskolene i Harstad og Narvik har en rekke utdanningstilbud:

- Handel, service og logistikk
- Reiseliv og turisme
- Økonomi og ledelse
- Revisjon
- Vernepleie
- Sykepleie
- Barnevernspedagog
- Ingeniør – Datateknikk
- Ingeniør – Elektro
- Ingeniør prosesseteknologi
- Ingeniør – Allmen bygg/industriteknikk.

Mastergradstilbud:

- Data/IT (teknologi)
- Elektroteknikk (teknologi)
- Funksjonshemming og deltakelse
- Industriell teknologi
- Ingeniørdesign
- Integreert bygningsteknologi
- Logistics and Crosscultural Business
- Ledelse
- MBA
- Satellitteknologi

I tillegg finnes en rekke tilbud innen etter og videreutdanning

Norges Brannskole lokalisert i Tjeldsund kommune er den ledende utdanningsinstitusjonen innen brann og redning.

Totalt har skolen en internatkapasitet på 124 rom og utdanner elever fra hele landet. Totalt 2785 elever.

Fremtidsvyer innen utdanning:

Det forgår for tiden spennende utviklingsplaner ved begge høyskolene.

Næringsliv – Tilgang på fagfolk/rekruttering:

Regionen har et sterkt næringsliv. Det er kompensert for frafall i offentlige arbeidsplasser gjennom vekst i privat sektor.

Det er mer enn 500 arbeidsplasser relatert til oljevirkksomheten Harstad. Statoils kontor i Harstad har over 280 ansatte fra 14 nasjoner og flere ansatte med doktorgrad.

Rapporter fra selskapet sier at det ikke er problemer med å få tak i fagfolk og folk flytter gjerne til Nord-Norge og Harstad.

" *Vi har overhode ikke hatt noen problem med rekruttering* ". (HT, 27.03.10)

Det samme gjelder for Oljedirektoratets Nord-Norge kontor i byen.

Av andre større etableringer i Harstad er NAV Pensjon.

Dette kontoret dekker tjenesten for hele landet og ble etablert i Harstad i 2008. I forbindelse med oppstarten av kontoret var det 17 søkere til lederstillingen og 310 søkere til 35 stillinger. Enheten er bygget opp fra 0 til 100 ansatte på et år. Kontoret rapporterte også at det ikke er vanskelig å rekruttere fagfolk.

Norges Brannskole på Fjelldal i Tjeldsund kommune rekrutterer i hovedsak personell med brannfaglig bakgrunn. Ved utlysning etter driftsteknisk personell med fagbrev var det mellom 20 og 30 søkere til stillingene.

Ved utlysning av en rådgiverstilling innen prosjektledelse var det 12 søkere fra hele landet med 3 – 5 års universitets- eller høyskoleutdanning.

Norges Brannskole betrakter aksene Harstad – Narvik som sitt arbeidsmarkedsområde.

Forsvarets lønningskontor i Harstad (FLA) ble etablert i 2003 og har ansvar for all lønn, reise og flytting i Forsvaret. Enheten har ansatte fra hele landet.

Etter sitt besøk ved FLA i mars 2010 uttalte Forsvarsministeren følgende : " *Jeg har fått beskrevet FLA som en suksesshistorie. FLA har bidratt til at Forsvaret på lønnsområdet i løpet av få år har gått fra å få vesentlige merknader til ingen vesentlige riksrevisjonsmerknader, sier Faremo .*"

Da FLA skulle legges til Harstad ble uttalt fra Oslo-miljøet :

" *Å legge den sentrale lønnsadministrasjonen til Harstad er galematias. De vil aldri klare å skaffe nok kvalifiserte folk* ".

Teknologibyen Narvik er likeledes i rask vekst med mange nye og spennende etableringer. Heller her er det ikke meldt om vanskeligheter med å rekruttere fagfolk.

Rikt kulturtilbud :

De kulturtilbudene som finnes i en region betyr mye for de som skal etablere seg. Sør-Troms og Ofoten har et meget rikt kulturtilbud. Som eksempler kan nevnes:

- Festspillene i Nord-Norge
- Vinterfestuka i Narvik
- Markomeannu – samisk festival
- Tour de Andørja
- Ilios – festival for ny musikk
- Barnas vikingfestival
- Foldvikmarkedet (Gratangen)
- Hålogaland Internasjonale Countryfestival
- Harstad Travpark
- Flere golfbaner
- Grottebadet
- Flere museer
- Trondenes Kirke
- Adolfkanonen
- Harstad Kulturhus
- En fantastisk skjærgård
- Skiløyper og turterreng i hele regionen
- Slalombakker

Kommunikasjoner:

Regionen har gode kommunikasjoner.

- E6 fra nord og sør
- E 10 vest og øst
- Tog til Stockholm og resten av verden
- Hurtigrute og hurtigbåter
- Solid flytilbud mot OSL
- Nord-Norges beste chartertilbud.

Frihet til å velge:

Plassert midt mellom byene Harstad og Narvik, kan derfor de forsvarsansatte selv velge hvor og hvordan de vil bo. I by, i mindre tettsteder eller landlig. De nye boligfeltene i Harstad ligger mindre enn 30 minutter med bil fra Evenes.

Narvik sentrum nås på mindre enn en time med bil fra flyplassen.

For ansatte med familier er det som forsøkt vist ovenfor rike muligheter for karriere og utdanning rundt Evenes flystasjon. Næringslivet i begge byene er voksende, og næringslivet har et stort behov for kompetanse.

Det finnes betydelige miljøer innen bl.a. kultur, undervisning, olje, fornybar energi og høyteknologisk industri.

I tillegg har regionen en rekke spennende offentlige arbeidsplasser.

Harstad og Narvik har begge høyskoler med doktorgrad- og masterstudier som utdanner sivilingeniører, ingeniører, sykepleiere, helse- og sosialfag samt økonomi og samfunnsfag. Til sammen har de ca. 2800 studenter og 300 ansatte.

Kulturlivet i og rundt Evenes er meget rikt som vist ovenfor og hvor alle kan finne sin plass.

Nordområdepolitikken:

" Vi skal utøve myndighet i nord på en troverdig, konsekvent og forutsigbar måte "
(Soria- Moria erklæringen 2005.)

" Det legges vekt på synlig militær tilstedeværelse med relevante kapasiteter for suverenitetshevdelse, hevdelse av våre suverene rettigheter i våre 200 – mils soner, myndighetsutøvelse, overvåkning, etterretning og evne til krisehåndtering "
(Nye byggesteiner i nord – neste trinn i Regjeringens nordområdestrategi)

" Forsvarets tilstedeværelse i nordområdene gjennom alle tre forsvarsgrenene skal økes, som en del av nordområdestrategien. Dette er Forsvarets førsteprioritet og skal være dimensjonerende for strukturen. "
(Politisk plattform for flertallsregjeringen 2009 – 2013)

" Troms er et viktig forsvarsfylke med stor aktivitet, og fylkets betydning gjennom strategisk beliggenhet og geopolitisk rolle vil forsterkes fremover. "
(Fylkesplan for Troms 2010 – 2013).

Andre uttalelser:

Tidligere forsvarssjef Sverre Diesen:

" Evenes er den beste operative løsningen for Forsvaret "

Arne Johansen
Rådmann

Roald E. Andersen
Enhetsleder